

पुणे प्रार्थनासमाज.

चतुर्विंशतितमोत्सव.

उपासनेच्या व भजनाच्या वेळीं
गावयाचीं पद्ये.

“ ज्ञानप्रकाश ” छापखान्यांत छापिलीं.

इ० स० १८९४.

किंमत अर्धा आणा.

श्री जगदीश्वर प्रसन्न.

पुणें प्रार्थनासमाज
चतुर्विंशतितमोत्सव.

रविवार, ता० २ माहे डिसेंबर सन १८९४.

सकाळच्या आराधनेचा क्रम,

ॐ जन.

१ पद भूपाळी. राग प्रभाती.

सुंदर, शांत, गभीर, प्रेमळ, या प्रातः समयी ।
स्वरूप जें तव दावि विश्व ते रिघो पूर्ण हृदयी ॥ ध्रु० ॥
चिंता, त्रास, क्षुद्र, दुष्ट जो विचार तो पळुनी ।
नावो; मंगल, शांत, समाहित वृत्ति उदित हो मनी ॥

अद्भुत लीला अगाध महिमा, रम्य तुझीं करणी ।
ध्यावुं, गावुं हीं अनन्य भोवें चित्त स्थिर करुनी ॥
प्रपंच विसरुनि क्षणभर होऊं दंग तुझे पार्यी । स्वरूप जें तव ॥१॥
या समर्थ प्रत्यय उपजे मनि नेमुनि त्वां ठेवा ।
अनंत आनंदाचा आह्ला ठेवियला देवा ॥
मोठें भाग्य, तथापि कैसें प्राप्त होइ अधमा ।
प्रपंच ज्याचा देव, वश्य जो सदा क्रोध कामा ॥
क्षणभरि होउनि चित्त शुद्ध हें रमो तुझ्या ठार्यी । स्वरूप जें तव ॥२॥
विब्हल होउनि पुसतो देवा दुरित कर्दमीं न्हाय ।
पुनः पुनः जो अविवेके त्या उन्नति घडेल काय ॥
नैराश्ये मन स्तब्ध बसे तें उमटे मंजुल ध्वनि ।
भिऊं नको बा पिता तुझा मी दक्ष असें अवनीं ॥
म्हणुनि नम्र उत्साहे होउनि पाय तुझे धार्यी । स्वरूप जें तव ॥ ३ ॥

२ दिंड्या.

समागम तव होतसे सदय जेव्हां
गळुनि जाई मर्त्यत्व भाव तेव्हां ।
सकल शोकाचा होउनियां अंत
वसे आनंदि अमृत लोकिं रनात ॥ १ ॥

नम्र भोंवे याचितो तुझा बाळ
संग ऐसा तव घडो सर्व काळ ।
तुझे ठायीं होउनी सदा लीन
बिकट मृत्यूचे पाश करीं छिन्न ॥ २ ॥

३ साक्या.

नाशवंत हें सर्व ठाउकें परि नच होय विरक्ती ॥
अहंपणाचें ओझे वाहुनि भोगूं फार विपत्ती ॥
आमुची कष्टदशा ॥ वारी कोण दुजे ईशा ॥ १ ॥
त्वद्दर्शित ह्या भक्तिपथानें चितीं वाटे जावें ॥
परि निर्बल मी प्रपंच विपिनीं कैसें धैर्य धरावें ॥
मन हें भ्रम घेते ॥ न सुचे काय करावें तें ॥ २ ॥
पुरे पुरे हे हाल दयाळा कुठवर अंत पहासी ॥
दर्शन देउनि निजदासार्ते रक्षीं तव ब्रीदासी ॥
येऊं दे करुणा ॥ दीनां ठाव देई चरणा ॥ ३ ॥

४ अभंग.

ये गा जगदीशा जीवन जिवांच्या ॥ आम्हां अनायांच्या माहेराये ॥ धृ ॥
भेटावया तूज ओढे माझा जीव ॥ एक वेळ पाय दावीं डोळां ॥ १ ॥
आणिक हे आर्त नाहीं नारायणा ॥ धावे ही वासना भेटावया ॥ २ ॥

नेणो चित्ती काय विचार करावा ॥ कैसेनी पहावा नूज लागीं ॥ ३ ॥
तुका म्हणे माझे पुरवीं मनोरथ ॥ येई गा त्वरित देवराया ॥ ४ ॥

५ श्लोक.

प्रभू सत्य तूं नित्य तूं भक्ति दाता ॥ तुझ्यावीण कोणी नसे पाप हर्ता ॥
प्रकाशी त्रिलोकीं तुझ्याचि प्रतापा ॥ प्रभूवारिं या घोर संसारतापा ॥ १ ॥

कामदा.

परम पूज्य हे भक्तरंजना ॥ पतितपावना पापमोचना ॥
श्रवण तूं करीं नम्र प्रार्थना ॥ प्रभु दयानिधे देई दर्शना ॥ २ ॥

पृथ्वी.

खरा जनक तूं जना इतर कोर्ण हो देव वी
समीहित फळें जगा तव पदाब्ज दे देववी ।
असीच करुणा असो हरि कधीं न भंगो पिता
अशा मज असाधुला इतर कोण संगोपिता ॥ १ ॥
दयाब्द वळशील तूं तरि न चातकां सेवकां
उणें किमपि भाविकां उबगशील तूं देव कां ।
अनन्य गतिका जना निरखितांचि सोपद्रवा
तुझेचि करुणार्णवा मन धरी उमोप द्रवा ॥ २ ॥

(९)

उद्बोधन.

पद-राग भैरव.

भजुं या स्थीर मने । प्रभुला ॥ ध्रु० ॥
शाश्वत तनु ही वैभवही स्थिर । भासे अज्ञपर्णे ॥ १ ॥
लक्षितसे हा काळ सुनिष्ठुर । द्वारिं धरुं धरणे ॥ २ ॥
प्रभुचरणीं रत होतां तरी मग । सांग कशास भिणे ॥३॥

स्तवन.

राग असावरी-ताळ चौताल.

किति प्रताप वर्णुं, जगीं या प्रभु तूं राजाधिराज महाराज ॥ध्रु॥
दिनकर शशधर तारक गिरिवर महार्णवादि । दाविति तव महिमा
अपार ॥ १ ॥ खेचर भूचर जलजर रक्षिति एकलाचि तूं ।
ब्रह्मांडनायका तव लीला अगम्य ॥ २ ॥

पद-राग अल्लैया.

सत्यं ज्ञानमनंतं ब्रम्ह ॥ आनंदामृतशांति निकेतन ॥
मंगलमय शिवरूपम् ॥ अद्वैतम् अतुलम् परमेशम् ॥
शुद्धम् अपाप विद्धम् ॥ १ ॥

ध्यान व प्रार्थना.

असतो मा सद्गमय । तमसो मा ज्योतिर्गमय । मृत्योर्माऽ
मृतंगमय । आविराविर्मण्धि । रुद्र यत्ते दक्षिणं मुखं । तेन
मां पाहि नित्यं ॥

पद. राग तोडी.

कोणी नाही अनंता रे । तूजवीण मला रे ॥ ध्रु० ॥ सांग
कुणा मी शरण देवा जाऊं ॥ नसे जननि तात भ्रात ॥ तूजवीण०
॥ १ ॥ काम क्रोधाच्या पाशीं अडकलों । मुक्त कोण करिल सांग ॥
तूजवीण ॥ २ ॥ मदमत्सरादि अनुदिन गांजिती ॥ सोडवील सांग
कोण ॥ तूजवीण० ॥ ३ ॥ अंत नको बा पाहूं आतां ॥ होय
जिवा तळतळाट ॥ तूजवीण० ॥ ४ ॥

उपदेश.

अभंग-राग जोगी.

बुद्धीचा पालट धरारे कांहीं । मागुता नाही मनुष्य देह ॥ १ ॥
आपुल्या हिताचे न होती सायास । गृहदारा आस धनवित्त ॥ २ ॥
अवचितें निधान लागलें हें हार्ती । भोगावी विपत्ति गर्भवास ॥ ३ ॥

यावें जावें पुढें ऐसैचि कारण । भोगावें पतन नरकवास ॥ ४ ॥
तुका झणे धरीं आठव या देहीं । नाहीं तरि काहीं बरें नव्हे ॥ ५ ॥

प्रासंगिक प्रार्थना.

पद-राग भैरवी.

पतितनकों पावन कीजे । तुमबिन कछु नहीं सूझे हो ॥ ध्रु० ॥
जो जो आये सरन तिहारि । ताहे प्रेम सुख दीजे हो ॥ पति-
तनकों ॥ १ ॥ राखो लाज बिरद बानेकी । मोहे अपनो कर-
लीजे हो ॥ पतित० ॥ २ ॥ मानपुरी प्रभु अधम उधारन पल-
पल यह तन छीजे हो ॥ पतितनकों० ॥ ३ ॥

भजन.

अभंग.

आनंदाचा कंद गाइयला गीती । पाहियेला चित्ती देवराव ॥ १ ॥
देवराव तोचि आहे निश्चयेशीं । अखंड नामासी बोलवील ॥ २ ॥
बोलवील मज कृपा तो करुनी । तुका म्हणे मनीं भाव धरा ॥ ३ ॥

(८)

आरती.

राग कल्याणी—ताल एका.

शरण मी जगन्नाथा । चरणीं ठेवियेला माया ॥ पदर पसरोनी ।
नाहीं मज अन्य त्राता ॥ शर० ॥ ध्रु० ॥ पीडिल्लो पापतापें । चि-
त्त थरथरा कांपे ॥ सत्वरी धांवोनीया । बाळा रक्षावें बापें ॥ शर० ॥
॥ १ ॥ ऐहिकाचा लोभ सारा । व्यर्थव्यर्थ हा पसारा ॥ येई न
कांहीं कामा । नाहीं आतां अन्य थारा ॥ शर० ॥ २ ॥ धन द्रव्य
घरदार । सर्व एर्येचि राहणार ॥ न येती संगें कोणी । तुझे पाय
खरें घर ॥ शर० ॥ ३ ॥ सर्व सुख तुझ्या पायीं । म्हणोनि टेकि-
ली डोई ॥ त्यजूं नको मज आतां । दीन दासा पदरीं घेई ॥
॥ शर० ॥ ४ ॥

पुणें प्रार्थनासमाज चतुर्विंशतितमोत्सव.

रविवार, ता० २ डिसेंबर १८९४ इसवी.

संध्याकाळच्या आराधनेचा क्रम.

भजन.

१ श्लोक--शार्दूल विक्रीडित.

प्रारंभो करुनी प्रणाम शिरसा राजाधिराजा तुला ॥ आम्ही बंधु
मिळोनि उत्सव करूं सप्रेम हे निर्मला ॥ व्हावें साद्य म्हणोनि या
सुसमयीं आरंभिली प्रार्थना ॥ यावें होउनि सुप्रसन्न सकलां द्यावें
प्रभो दर्शना ॥ १ ॥ जो तूं मोक्षपदासि नेसि अवध्या रक्षुनियां
सज्जनां ॥ त्या त्वां बा प्रतिपालना आमुचिया यावें जगज्जीवना ॥
सद्भावें मन हें तुलाचि विनवी नामा तुझ्या गाउनी ॥ आहों दुर्बल
लेंकरें तरि विभो येईं ज्ञणी धांवुनी ॥ २ ॥

पृथ्वी.

अगा प्रणत-वत्सला म्हणाति त्या जनां पावला । म्हणूनि तुम-
च्याच मी स्मरतसें सदां पावलां ॥ करा वरि कृपा हरा व्यसन,
दीन हा तापला । असें मनि धरा खरा भरंवसा मला आपला ॥१॥
म्हणा मज उताविळा गुणचि घेतला घाबेरें । असो मन असें-
चि वा भजक वत्सला रे बरें ॥ दिसे क्षणिक सर्व हे भरंवसा घडी-
चा कसे । धरील मन आधिनें बहु परिभ्रमें चाकसे ॥ २ ॥

दिंड्या.

आज सौख्याचा दिवस पूर्ण जाणा ।
म्हणुनि आनंदें गाउं देवराणा ॥
ज्यासि म्हणताती पूर्ण दयासिंधू ।
दीन दासांचा माय बाप बंधू ॥ १ ॥
तोचि परमेश्वर भक्तजना तारी ।
ज्याचि सत्ता विख्यात जगा सारी ॥
जया इच्छेनें सर्व होय कांहीं ।
तया वांचुनियां देव दुजा नाहीं ॥ २ ॥

श्लोक.—उपेंद्रवजा.

म्हणुनि भगिनि बंधू सर्व आज्ञी मिळोनी ।

(११)

भजन स्तवन प्रेमें या कळं नम्रवाणी ॥
सकल सुमति दाता साह्य हो आपणांसी ।
विनत शरण जाऊं प्रार्थुं भावें तयासी ॥ ३ ॥

२ पद.

संसारिं गुंतलों परि हें मन लागो प्रभु तव चरणीं ॥ धृ० ॥
तुजविण हे मंगल-धामा अन्य न मजला थारा । प्रेमें मीं गाउनि
कीर्ति आठवितों तव उपकारा ॥ नाम तुझें मजला वाटे अति मधु-
रा अमृतधारा । किति तरि मी पापें मळलों । दुर्मदें किति मीं
जळलों ॥ सन्मार्गापासुनि वळलों । आति दुःसह माझी करणी ॥
संसारिं० ॥ १ ॥ त्रैकाळीं तुजला ध्याती संतमुनी विनटुनि ध्यानीं ।
ध्यानाविण मार्ग तुझा तो कार्थि न कळे या भवरांनीं ॥ विषयाच्या
गोडीनें या देहाची होते हानि । काया ही जाइल वायां ॥ सांडिल
मज धनसुतजाया । धरिं तरि मी दृढ तव पायां ॥ होऊ तुज प्रिय
ही सरणी ॥ संसारिं० ॥ २ ॥ सुस्थिर मी करिं मन माझे तोडुनियां
भ्रांतीपाशा । कर जोडुनि विनवीं तूतें ये झडकरि भवभयनाशा ॥
ठेवियला तुजवरि भार शिशुची या पुरवीं आशा ॥ भावें तुज
पापनगारी । सकळही स्तवूं नरनारी ॥ अवध्या या पतितां तारीं ।
हो सुखकर आम्हां स्मरणीं ॥ संसारिं० ॥ ३ ॥

(१२)

उद्बोधन.

पद.—राग यमन.

प्रभुराय तो या गडे संपादूं ॥ ध्रु० ॥ प्रेम जयाचें वाढवी प्रिया ।
जनका त्यापुढें बागडूं ॥ प्रभु० ॥ १ ॥ स्नेह जयाचा सन्मति देई ।
आपुल्या त्या सख्या आळवूं ॥ प्रभु० ॥ २ ॥ भोगूं जयाची संपत्ति
सुखें । अमुच्या त्या धन्या आर्जवूं ॥ प्रभु० ॥ ३ ॥ होय आह्मांते
सर्वहि तोची । आसरा सर्वया त्या करूं ॥ प्रभु० ॥ ४ ॥

स्तवन.

पद—राग भूप.

क्षणभरि करुनी स्थिर चित्ता । शरण चला श्री भगवंता ॥ ध्रु० ॥
सकळ चराचर या जगताचा । अतुल प्रतापी तोचि नियंता ॥ १ ॥
भक्तांना निज हात देउनी । भवसागरि जो गति दाता ॥ २ ॥
ज्याचा महिमा अपार जगती । यकली वाणी वर्णन करितां ॥ ३ ॥
अनन्य शरणा गत देखोनिया । पूर्ण दयाघन तो सुखदाता ॥ ४ ॥

सत्यं ज्ञानमनंतं ब्रम्ह । आनंदरूपममृतं यद्विभाति ।
शांतं शिवमद्वैतं । शुद्धमपापविद्धं ॥

ध्यान व प्रार्थना.

असतो मा सद्गमय । तमसो मा ज्योतिर्गमय । मृत्योर्मा-
मृतंगमय । आविराविर्मेणधि । रुद्र यत्ते दक्षिणं मुखं । तेन
मां पाहि नित्यं ॥

राग सोरट, ताल त्रिवट.

माझ्या दयाळा प्रभुराया मन्मन रंजनारे ॥ धृ० ॥ अलभ्य हा
नरदेह देउनि । अंतरिं सद्सद्विवेक ठेउनि ॥ जडदेहा आत्म्याहि
पोषिशी । विश्वविभूषणारे ॥ १ ॥ परि मन हें ओढाळ होउनि ।
घडरि संगें जाय अनुदिनीं ॥ तेणें होय अक्षय हानी । त्रिभुवन
पालनारे ॥ २ ॥ चंचल मानसा आवरण्याचें । वर्म नकळे आम्हां
साचें ॥ म्हणुनि आलों शरण तूतें । जगजीवनारे ॥ ३ ॥

उपदेश.

अभंग, राग बेहाग.

झालों बळिवंत । होउनिया शरणागत ॥ १ ॥

केला घरांत रिघावा । ठार्येपाडियेला ठावा ॥ २ ॥
हाता चढे धन । ऐसे रचले कारण ।
तुका ल्हणे मिठी । पार्यो देउनि केली लुटी ॥ ३ ॥

विशेष प्रार्थना.

अभंग.—राग बागेशरी.

येउनी जाउनी पाहे तुजकडे । पडिल्या सांकडे नारायणा ॥ १ ॥
निष्ठुर अथवा होई तूं कृपाळ । तुज सर्वकाळ विसरेना ॥ २ ॥
आणिक कोणाचा मज न आधार । तुजवरी भार जीवे भावे ॥ ३ ॥
तरी तुज कांहीं करणे उचीत । तारी हा पतीत तुका म्हणे ॥ ४ ॥

भजन.

अभंग—राग मालकंस.

अभय दान मज देइंगा उदारा । कृपेच्या सागरा मायबापा ॥ १ ॥
आतां सर्व भाव ठेवियला पार्यो । आणिक मी कांहीं नेणे दुजे ॥ २ ॥
सेवा भक्तिभाव नेणे मी पतीत । सर्व माझे हित तुझ्या पार्यो ॥ ३ ॥
तुका म्हणे तुझे नांव दीनानाथ । ते मज उचीत करी आतां ॥ ४ ॥

आरती.

जय देव जय देव जय मंगलधामा । भावै भजतौ तुजला दे सुख
विश्रामा ॥ ध्रु० ॥ तव ध्यानै आमुचै मन मोहित झालै ॥ म्हणुनी
मनमोहन हें नाम तुला दिधलै ॥ तव भजनामृत-प्राशन आवडिनै
केलै ॥ करुणाकर देवा सार्थक हें गमलै ॥ जय० ॥ १ ॥ देवा
केलै तुवां अगणित उपकार । सकळ ब्रम्हांडाचा तूंचि आधार ॥
निजभक्तांचा घेशी माथां तूं भार । ऐशी करुणा तूझी देवा अपार
॥ जय० ॥ २ ॥ अपूर्व तनुमनधन हें अवघे दृढचित्तै । पातकि
आह्मी परि तूं उद्धरिं दासांतै ॥ शिशु हारीं येतां रक्षावै तांतै । सां-
भालीं धरुनीयां निजभक्तां हांतै ॥ जय० ॥ ३ ॥ भावै प्रेमें अनु-
दिन करूं तुझी सेवा । आनंदाचा देवा दिन ऐसा यावा ॥ तो त्वां
करुणागारै सत्वरि आणावा । हीच प्रार्थना वा तुजपार्शी देवा
॥ जय० ॥ ४ ॥

ब्रह्मरुपाहिकेवलं । एकमेवाद्वितीयं । सत्यमेवजयतेनानृतम् ॥

